

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา
Transformative Leadership Affecting the Operation of the Student
Support System in Schools under the Office of the
Secondary Educational Service Area, Chachoengsao Province

วรัญญา ทองเสริม¹ และ กฤษณ์ กิตติฐานัส²
Waranya Thongserm¹ and Klit Kittithanus²

Received: 17 November 2023; Revised: 11 January 2024; Accepted: 13 January 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีของเพียร์สัน วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์แบบขั้นตอน โดยวิธี Stepwise Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ รองลงมา คือ การสร้างแรงบันดาลใจและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

^{1 2} บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี; Graduate school, Thonburi University
Corresponding Author, E-mail: gs@thonburi-u.ac.th

มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .629 และสามารถพยากรณ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ร้อยละ 39.10 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ 2.95

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; การดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียน; สถานศึกษา

Abstract

The objective of this research is to study 1) the transformative leadership among school administrators under the Office of the Secondary Educational Service Area, Chachoengsao Province, 2) the operation of the student support system in schools under the Office of the Secondary Educational Service Area, Chachoengsao Province, and 3) the transformative leadership among school administrators and its influence on the operation of the student support system in schools under the Office of the Secondary Educational Service Area, Chachoengsao Province. The sample group consisted of 302 teachers, and data were collected through questionnaires and analyzed using statistical software to find frequencies, percentages, averages, and standard deviations, as well as to test the correlation between variables using Pearson's correlation and multiple regression analysis using the Stepwise method.

The research findings indicate that 1) the overall transformative leadership among school administrators in schools under the Office of the Secondary Educational Service Area, Chachoengsao Province, is at a high level. When considering specific aspects, the highest average score is related to the ability to ideally influence others, followed by the ability to inspire motivation, while the lowest average score is related to individual accountability. 2) The overall operation of the student support system in schools under the Office of the Secondary Educational Service Area, Chachoengsao Province, is at a high level. When considering specific aspects, the highest average score is related to promoting and developing students, followed by recognizing students as individuals, while the lowest average score is related to problem prevention and resolution. 3) The transformative leadership among school administrators significantly affects the operation of the student support system in schools under the Office of the Secondary Educational Service Area, Chachoengsao Province, at a statistically significant level of .01, including the aspects of individual accountability and the ability to inspire motivation that are significantly correlated with the student support system, with a multiple correlation coefficient of .629, and

the student support system can be predicted by 39.10% with a standard error of prediction of 2.95.

Keywords: Leadership; Management of Student Support; Schools

บทนำ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความสุขและมีปัญญา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้นักเรียนที่เป็นคนดี เป็นการป้องกันและดูแลใส่ใจรวมทั้งยังแก้ไขปัญหาก็แก่นักเรียน และยังเป็น การลดช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา โดยมีสิ่งที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน คือ คุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาที่ได้ดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และได้รับ โอกาสในการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและความสามารถอื่น ๆ ตามศักยภาพของตน ผู้บริหารมี ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา และส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยทั่วไป คุณสมบัติของผู้บริหารจัดการจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี มีปฏิภาณไหวพริบดีมีบุคลิกภาพดี มีความคิดริเริ่ม รู้จักปรับปรุงแก้ไข มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจ เข้าใจบุคลิกทั่วไปและเข้าใจ สังคมได้ดี มีความอดทนและรับผิดชอบสูง ประสานงานได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเชื่อมั่นใน ตนเองสูง และยอมรับนับถือผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและความยุติธรรม ลักษณะดังกล่าวไม่ได้หา กันได้ง่าย ๆ ในสถานศึกษาที่หายากยิ่งกว่า นั่นคือ ภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำ (ธร สุนทรายุทธ, 2561) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานโดยเปลี่ยนแปลง ความพยายามของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของ ผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในการกิจและวิสัยทัศน์ ขององค์กร จูงใจให้ผู้ร่วมงานมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ขององค์กร และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยเสริมความสำเร็จให้แก่องค์กร เป็นกระบวนการที่เป็นองค์รวม เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของผู้นำในระดับต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลใน การเปลี่ยนแปลงเจตคติ จูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานด้วยความเสียสละ เต็มใจ รวมถึงสร้างความ ผูกพันต่อองค์กรและพัฒนาเจตคติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรสู่สิ่งใหม่ ๆ ภายใต้การเปลี่ยนแปลง ที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น (รุ่งนภา จันทรลี, 2562)

ดังเช่นระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีระบบ มีขั้นตอนมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถาน ศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงานอยู่ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา การส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ด้วยเหตุนี้ระบบการดูแลช่วยเหลือจึงมีบทบาทสำคัญ

อย่างยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มีจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง แต่ในปีการศึกษา 2561 พบปัญหาของนักเรียนเป็นจำนวนมาก เช่น ปัญหาเด็กนักเรียนออกกลางคัน ปัญหาเจ็บป่วยและอุบัติเหตุ ปัญหาการหาเลี้ยงครอบครัว ปัญหาเด็กเรียนยากจน เป็นต้น และในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มีโครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบแนะแนวที่เข้มแข็ง โครงการเสริมสร้างทักษะงานวิชาชีพเพื่อการมีงานทำและรายได้ระหว่างเรียน ลดอัตราออกกลางคัน การป้องกันและช่วยเหลือผู้เรียนที่มีแนวโน้มออกกลางคัน สำนวณนักเรียนที่มีแนวโน้มออกกลางคัน โดยกำหนดให้จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อทราบข้อมูลรายบุคคลและให้การช่วยเหลือสนับสนุนได้ตรงตามความเป็นจริง จัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน ให้โรงเรียนเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โรงเรียนติดตามนักเรียนขาดเรียนผิดปกติ แจ้งโรงเรียนติดตามนักเรียนกลับมาเข้าเรียนและประสานหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ขอความร่วมมือรับนักเรียนที่มีความจำเป็นไม่สามารถเรียนในระบบโรงเรียนได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานวิจัยนี้จะนำเสนอผลการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประโยชน์ เพื่อประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนา การปรับปรุงการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา นี้มีกระบวนการและขั้นตอนรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๑๕ จังหวัด จำนวน 29 โรงเรียน ประกอบด้วยครู จำนวน 1,241 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๑๕ จังหวัด จำนวน 302 คน ซึ่งกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณสูตรของ Taro Yamane (1973) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน โดยมีขั้นตอนการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ตามแนวความคิดของบาสและอวลิโอ (Bass, B.M., & Avolio, B.J., 1994) โดยมีลักษณะเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, R., 1967) และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีลักษณะเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ตหาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67–1.00 และทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .983

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลนำแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการชี้แจงรายละเอียดแบบสอบถามแจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถามเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage=%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation=S.D.) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการหาค่าความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ในการวิเคราะห์หาค่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๑๕ จังหวัด ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 225 คน และมีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 133 คน วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 205 คน และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 115 คน ผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.19	0.81	มาก	1
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.13	0.81	มาก	2
3. การกระตุ้นทางปัญญา	4.10	0.82	มาก	3
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.07	0.82	มาก	4
ภาพรวม	4.14	0.82	มาก	

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาละโว้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.19, S.D.=0.81) รองลงมาได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}$ = 4.13, S.D.=0.81) ส่วนการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.07, S.D.=0.82)

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.32	0.70	มาก	2
2. การคัดกรองนักเรียน	4.23	0.73	มาก	4
3. การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.35	0.72	มาก	1
4. การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	4.18	0.81	มาก	5
5. การส่งต่อ	4.24	0.72	มาก	3
ภาพรวม	4.25	0.75	มาก	

ตารางที่ 2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพะเยา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.35, S.D.=0.72) รองลงมาได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}$ = 4.32, S.D.=0.70) ส่วนการป้องกันและแก้ไข ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.18, S.D.=0.81)

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า

ตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X _{tt}
1.ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X ₁)	1.000	.857**	.863**	.817**	.949**
2.ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X ₂)	-	1.000	.832**	.774**	.913**
3.ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X ₃)	-	-	1.000	.803**	.933**
4.ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X ₄)	-	-	-	1.000	.919**
5.การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา (Y)	.565**	.587**	.550**	.600**	.616**

ตารางที่ 3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .550 – .949

รูปแบบ	ตัวแปรทำนาย	R	R ²	R ² _{adj}	R ² _{change}	SE est.	F _{change}	P
1.	X ₄	.600	.360	.358	.360	8.46799	169.102	.000
2.	X ₄ , X ₂	.631	.398	.394	.038	8.22881	18.693	.000

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X₄) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X₂) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .631 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) เท่ากับ .398 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R²_{adj}) เท่ากับ .394 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE_{est}) เท่ากับ 8.22881 มีตัวแปร 2 ตัวแปรสามารถพยากรณ์ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 39.40

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ค่าคงที่ (Constant)	44.130	-	13.601	.000
2. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X4)	.873	.363	5.130	.000
3. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X2)	1.225	.306	4.324	.000

$R=.631$ $R^2=.398$ $R^2_{adj}=.394$, $F=18.693$,
 $df1=1$, $df2=299$, Sig. < 0.01, $SE_{est}=.8.22881$, $a=44.130$

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์อำนาจทำนาย

5. ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัย ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X4) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X2) ได้ร้อยละ 39.80 ($R^2=0.398$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ 822.881 ($SE_{est}=8.22881$) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้ถึงร้อยละ 39.40 ($R^2_{adj}=.394$) ส่วนอีกร้อยละ 60.60 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\beta=.363$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\beta=.306$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายตามลำดับของสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ รองลงมา คือ การสร้างแรงบันดาลใจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด โดยมีวุฒิทางการบริหารการศึกษา ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและจะต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกเข้าสู่ตำแหน่งโดยการสอบคัดเลือก การประเมินสมรรถนะทางการบริหาร และผู้ผ่านการสอบคัดเลือกจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตร การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา มีการฝึกประสบการณ์ทางการบริหารตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด ก่อนบรรจุแต่งตั้งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จากกระบวนการและวิธีการคัดเลือกก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมี

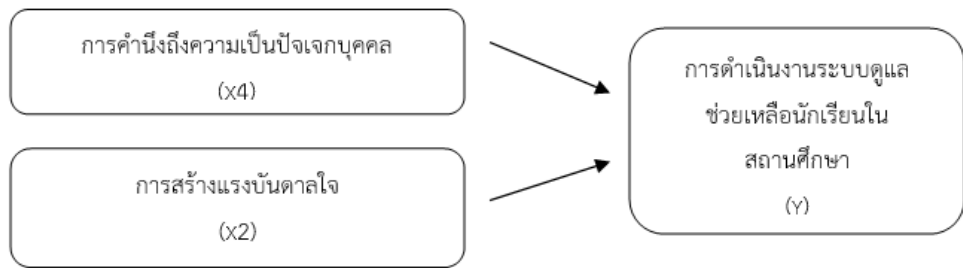
คุณลักษณะที่แสดงออกให้เห็นถึงกระบวนการบริหารอย่างมีอุดมการณ์ให้การสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน ให้ความเชื่อถือและศรัทธา ให้ความเคารพ สามารถมองการณ์ไกลที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ความสนใจผู้ร่วมงานอย่างใกล้ชิด เอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้คำแนะนำและส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพของครู ใช้เทคนิคและแนวทางใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานด้วยความรักและเห็นคุณค่าของงานซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของจินณาภักดิ์ ชูหนู (2555) พบว่า ระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ โอษคลัง (2549) พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ การสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นเชิงปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรดา ธีระศักดิ์สกุล (2563) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนร่วมสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบารมี รองลงมา คือ ด้านการพิจารณารายบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระตุ้นความคิด ตามลำดับ

2. จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหา จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นเพราะนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องมีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องมีการปฏิบัติ และรายงานผลการปฏิบัติเป็นระยะ ๆ และรายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการในรอบปี จึงทำให้มีการปรับกระบวนการปฏิบัติงานเป็นเหตุทำให้มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของก้องภพ ยี่หระ (2550) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 6 พบว่า การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 6 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจินณาภักดิ์ ชูหนู (2555) พบว่า ระดับความคิดเห็นการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ

3. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในภาพรวมอยู่ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .550 – .949 ซึ่งเป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการกำหนดภารกิจและเป้าหมายการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู ครูมีทักษะและความรู้ในการจัดการเรียนการสอนการนิเทศและประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน รวมทั้งมีการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นกระบวนการโดยการส่งเสริมป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างมีขั้นตอนมีวิธีการและเครื่องมือโดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตนตลอดจนส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมสามารถดำรง ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ ก้อนคำ (2552) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสร้อยญา เกิดแก้ว (2553) ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องงานวิจัยของนิรดา ธีระศักดิ์สกุล (2563) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนร่วมสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านการพิจารณารายบุคคล ด้านการกระตุ้นความคิด และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสามารถสรุปได้ดังภาพ

ภาพ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัย จากแผนภาพดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X4) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .631 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .398 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R^2_{adj}) เท่ากับ .394 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE_{est}) เท่ากับ 8.22881 มีตัวแปร 2 ตัวแปรสามารถพยากรณ์ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 39.40

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปได้ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจะเชิงเทรา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .550 – .949 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลและด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ซึ่งเป็นทักษะการบริหารยุคใหม่และดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ฉะนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาเรื่องนี้ในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจะเชิงเทรา มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล น้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ให้มากขึ้น เช่น การติดตามผลการปฏิบัติงานของเพื่อนครูอย่างใกล้ชิด การใส่ใจและ

สนับสนุนให้ครูเกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ และการส่งเสริมให้ระบุปัญหาโดยการใช้เหตุผลและหลักฐานมากกว่าความคิดเห็นส่วนตัว โดยการประชุมชี้แจง การนิเทศ กำกับ ติดตาม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ฉะเชิงเทรา มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคนิค วิธีการ และจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา แก้ปัญหาของนักเรียน การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจให้นักเรียนยินดีเข้ารับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ และมีการดำเนินงานที่ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ควรนำแนวคิด ทฤษฎี ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในแบบอื่น ๆ มาใช้ในงานวิจัยกับการบริหารงานด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษากับปัจจัยอื่น ๆ ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่งและเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- ก้องภพ ยี่หระ. (2550). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จินณาภักดิ์ ชูหนู. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ทิพวรรณ โอษคลัง. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ธร สุนทรายุทธ. (2561). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎีวิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- นิรดา ธีระศักดิ์สกุล. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธนบุรี.

- รุ่งนภา จันทรลี. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สร้อยญา เกิดแก้ว. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). เอกสารสรุปย่อองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการก้าวอย่างยั่งยืน ปี 2552. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุพรรณ ก้อนคำ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). Improving organizational effectiveness through Transformational leadership. Newbury Park, CA: Sage.
- Likert, R. (1967). New Pattern of Management. New York: McGraw-Hill Book.
- Yamane, T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: New York: Harper & Row.